

~ Методологија ~

ОЧЕКИВАНИ ПРИНОСИ РАНИХ УСЈЕВА И ВОЋА

ПРАВНИ ОСНОВ

Подаци о очекиваним приносима раних усјева и воћа, на газдинствима, у Републици Српској обезбјеђују се реализацијом анкете „Годишње истраживање о засијаним површинама на крају прољећне сјетве и процјена приноса раних култура“ која се реализује у складу са важећим:

- Планом рада Републичког завода за статистику за текућу годину,
- Статистичким програмом Републике Српске за период 2022-2025. година („Службени гласник Републике Српске“, 102/21),
- Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03),
- Регулативом ЕК бр. 1557/2015/ЕК (*Commission Delegated Regulation (EU) 2015/1557 amending Regulation (EC) No 543/2009 of the European Parliament and of the Council concerning crop statistics*) о статистичким истраживањима о укупно засијаним и пожњевеним површинама.

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај

Објављени подаци о засијаним површинама раних усјева, родним површинама воћа, као и оцјена очекиваног просјечног приноса и укупне производње добијени су на основу анкете „Годишње истраживање о засијаним површинама на крају прољећне сјетве и процјена приноса раних култура“.

Анкета је реализована у складу са препорукама и стандардима Евростата и у потпуности мијења ранију методологију прикупљања података о пољопривредној производњи породичних газдинстава која се заснивала на процјенама службеника јединица локалне самоуправе и подацима правних лица о оствареној производњи.

ЈЕДИНИЦЕ ПОСМАТРАЊА

Јединице посматрања су пољопривредна газдинства (породична газдинства и газдинства правних лица и предузетника).

ОБУХВАТ

Анкета је спроведена на случајно одабраном репрезентативном узорку који је обухватио породична пољопривредна газдинства са територије Републике Српске, као и сва газдинства правних лица и предузетника која се баве биљном производњом. Као оквир за избор узорка коришћен је „Адресар пољопривредних газдинстава“ који је формиран на

основу резултата Пописа становништа из 2013. године. Прикупљање података у оквиру „Годишњег истраживања о засијаним површинама на крају прољећне сјетве и процјена приноса раних култура“ за 2025. годину реализовано је путем телефонског интервјуа пољопривредних газдинства. Периодика истраживања је годишња. Анкета је реализована у периоду од 23. маја до 15. јуна, а са стањем усјева на дан 25. мај.

МЕТОД И ВРИЈЕМЕ ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА

Прикупљање података у оквиру „Годишњег истраживања о засијаним површинама на крају прољећне сјетве и процјена приноса раних култура“ за 2025. годину реализовано је путем телефонског интервјуа пољопривредних газдинства. Периодика истраживања је годишња. Анкета је реализована у периоду од 23. маја до 15. јуна, а са стањем усјева на дан 25. мај.

ОБАВЕЗА ЗАШТИТЕ ПОВЈЕРЉИВИХ ПОДАТАКА

На основу резултата анкетног истраживања објављују се збирни подаци о очекиваном просјечном приносу и укупној производњи по културама за ниво Републике Српске. Повјерљиви подаци заштићени су у складу са члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и у складу са Правилником о заштити повјерљивих података.

ДЕФИНИЦИЈЕ ОСНОВНИХ ОБИЉЕЖЈА – ИНДИКАТОРА

Засијана површина – површина која је обрађена и засијана неким усјевом.

Родна површина – површина која с обзиром на старост и развијеност може дати род.

Просјечан принос – добија се дијељењем укупне производње неког усјева/засада са засијаном/родном површином.

Укупна производња – количина рода којом се располаже по завршетку жетве (бербе) и представља принос нормалне влажности по одбитку свих губитака приликом жетве/бербе и транспорта.

НИВО РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТИ ПОДАТАКА

Подаци о очекиваним приносима раних усјева и воћа добијени су реализацијом анкетног истраживања и репрезентативни су за ниво Републике Српске.

УСАГЛАШЕНОСТ СА МЕЂУНАРОДНИМ ПРЕПОРУКАМА И СТАНДАРДИМА

„Годишње истраживање о засијаним површинама на крају прољећне сјетве и процјена приноса раних култура“ је у потпуности усклађено са Регулацијом ЕК бр. 1557/2015/ЕК (Commission Delegated Regulation (EU) 2015/1557 amending Regulation (EC) No 543/2009 of the European Parliament and of the Council concerning crop statistics) којим се регулишу истраживања у области биљне производње, тако да су добијени подаци у потпуности међународно упоредиви.

ОРГАНИЗАЦИЈА СПРОВОЂЕЊА

ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТАТИСТИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Републички завод за статистику Републике Српске је одговорни произвођач података о очекиваним приносима раних усјева и воћа на пољопривредним газдинствима.

Корекција података, према раније дефинисаним критеријумима логичке и рачунске контроле, обавља се у Одјељењу производних статистика Завода.

ОБАВЕЗНОСТ ДАВАЊА ПОДАТАКА

Извештајне јединице (пољопривредна газдинства) дужне су да дају податке Републичком заводу за статистику, у складу са Законом о статистици.

МЕТОДОЛОШКИ МАТЕРИЈАЛ

УПИТНИК

Приликом реализације анкетног истраживања користи се упитник „Годишње истраживање о засијаним површинама на крају прољећне сјетве и процјена приноса раних култура“ за породична пољопривредна газдинства (ПС-ППГ) и упитник за газдинства правних лица и предузетника (ПС-ПЛ), који се налазе на званичном веб-сајту Завода:

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PS-PPG.pdf

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PS-PL.pdf

МЕТОДОЛОШКО УПУТСТВО

Методолошко упутство за спровођење истраживања, налази се на званичном веб-сајту Завода:

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Uputstvo_Za_Popunjanje_PS-PPG_2025.pdf

https://www.rzs.rs.ba/static/uploads/obraci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Uputstvo_Za_Popunjanje_PS-PL_2025.pdf

ПУБЛИКОВАЊЕ

Подаци о очекиваним приносима раних усјева и воћа објављују се 10. јула текуће године, у оквиру редовног статистичког саопштења „Очекивани приноси важнијих раних усјева и воћа“.

Припремила:

Нада Шобот

Посљедње ажурирање:

7. јул 2025.